

SAMLENOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

27. august 2018
18/05558-2

Rådsmøde (konkurrenceevne) den 27. september 2018

Indhold

Forordning til fremme af fairness og transparens mellem virksomhedsbrugere og online formidlingstjenester (P2B-forslaget), KOM (2018) 238 – *Tidlig forelæggelse*..... 2

Forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om oprettelse af Den Europæiske Forsvarsfond (KOM (2018) 476) – *Tidlig forelæggelse* 16

Forslag til forordning om implementering af topdomænenavnet .eu og dets funktion (KOM (2018) 231) – *Tidlig forelæggelse* 32

Konkurrenceevnetjek: Den regionale dimension af konkurrenceevnepolitikken – *Præsentation og politisk drøftelse*..... 39

Gentænkning af Europas industri: Kunstig intelligens og Robotteknologi – *Præsentation og politisk drøftelse*..... 42

Forordning til fremme af fairness og transparens mellem virksomhedsbrugere og online formidlingstjenester (P2B-forslaget), KOM (2018) 238

Revideret notat. Ændringer i forhold til grund- og nærhedsnotatet oversendt til Folketingets Europaudvalg den 22. maj 2018 er fremhævet med fed/kursiv.

1. Resumé

Som led i strategien for det digitale indre marked har Europa-Kommissionen den 26. april 2018 fremsat forslag til en forordning, der skal fremme fairness og transparens i forholdet mellem online formidlingstjenester ("platforme") og deres erhvervsbrugere (brugere af formidlingstjenester, der udbyder varer og tjenester i erhvervsmæssigt øjemed). Forslaget benævnes typisk platform-to-business-forordningen eller P2B-forordningen.

Forslaget opstiller en række krav til de handelsbetingelser, som leverandører af platforme stiller over for deres erhvervsbrugere. Kravene vedrører bl.a. begrundelser for suspension af brugere, rangordning af fx søgeresultater, forskelsbehandling, adgang til data og åbenhed omkring platformes vilkår, der begrænser erhvervsbrugere i at tilbyde deres ydelser via alternative salgskanaler (fx hvis erhvervsbrugere ikke må tilbyde billigere varer på egen hjemmeside, end de gør via en online platform). Derudover opstiller forordningen krav til leverandører af platformes interne klagesystemer og krav om anvendelse af mæglere til at løse tvister med erhvervsbrugere. Endelig lægger forslaget op til, at organisationer og visse offentlige instanser skal kunne indbringe platformes adfærd for nationale domstole, hvis de vurderes at stride mod forordningen.

*Forslagets øgede krav til transparens skønnes at gøre brugerne - herunder mindre erhvervsvirksomheder - bedre i stand til at navigere i den digitale økonomi, og forslaget vurderes at styrke beskyttelsesniveauet for erhvervsbrugere. Forslaget ventes at medføre visse øgede byrder for leverandører af platforme i form af en række administrative krav. Forslaget har umiddelbart ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. **Forslaget forventes at medføre mindre statsfinansielle konsekvenser, hvis forslaget medfører til, at reglerne håndhæves igennem det civile retlige system.***

*Regeringen støtter op om Kommissionens intention om at styrke fairness og transparens i relationen mellem erhvervsbrugere og platforme **gennem harmoniserede regler**. Regeringen **arbejder for**, at nye krav understøtter SMV'ers adgang til platforme og at kravene kommer forbrugerne til gavn og bidrager*

til fair og lige konkurrence i den digitale økonomi uden unødvendige administrative byrder. Desuden er regeringen særligt opmærksom på, at der ikke indføres særregulering som unødigt svækker mulighederne for at indføre nye, innovative forretningsmodeller, og at vækstvilkårene for små og mellemstore virksomheder understøttes. Derudover er det vigtigt for regeringen, at nye tvistbilæggelsesmekanismer bliver et effektivt alternativ til domstolsprøvelse, og at kravene til mæglere i disse mekanismer fastlægges på en ikke-konkurrencebegrænsende måde, samt at en offentlig myndighed kan varetage opgaven. Endelig skal håndhævelse af forordningens regler være effektiv.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2018) 238 af 26. april 2018 fremsendt forslag om Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fremme af retfærdighed og gennemsigtighed for brugere af onlineformidlingstjenester ("platforme"). Forslaget er oversendt til Rådet den 4. maj 2018 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivninger vedr. det indre markeds funktion og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Forslagets overordnede formål er at bidrage til at styrke det indre marked ved at skabe mere transparens og bedre klageadgang for virksomheder, der anvender platforme.

Anvendelsesområde og definitioner (artikel 1-2)

Forordningen regulerer forholdet mellem platforme og deres erhvervsbrugere, herunder visse forhold mellem erhvervsbrugere og online søgemaskiner. Forordningen gælder både for virksomheder, der er etableret i EU, og platforme, som leveres af virksomheder etableret uden for EU, men som leveres til virksomheder, der tilbyder varer eller tjenesteydelser til forbrugere i EU.

Forordningen definerer *erhvervsbrugere* som enhver fysisk eller juridisk person, der gennem platforme tilbyder varer og tjenesteydelser til forbrugere i erhvervsmæssigt øjemed.

Platforme defineres i forordningen som tjenester, der opfylder følgende kriterier:

- a. de udgør en informationstjeneste som defineret i EU-direktiv nr. 2015/1535, dvs. enhver tjeneste, der har et kommercielt sigte, og som

- leveres online (ad elektronisk vej over en vis distance) på individuel anmodning fra en tjenestemodtager;
- b. de tillader erhvervsbrugere at tilbyde varer og tjenesteydelser til forbrugere med henblik på at facilitere, at der kan tages initiativ til direkte transaktioner mellem erhvervsbrugerne og forbrugere, uanset hvor de pågældende transaktioner i sidste ende afsluttes; og
 - c. de leveres til erhvervsbrugere på baggrund af kontraktforhold mellem, på den ene side leverandøren af tjenesten, og på den anden side både erhvervsbrugerne og forbrugerne til hvem erhvervsbrugerne tilbyder varer og tjenesteydelser.

Online søgemaskine definerer forordningen som en digital tjeneste, der gør det muligt for brugere at foretage søgninger blandt (i princippet) alle hjemmesider på baggrund af en forespørgsel i form af et nøgleord eller andet input, og hvor tjenesten leverer hyperlinks med relevant information.

Rangordning definerer forordningen som den relative fremtrædende position, der gives til varer eller tjenesteydelser, som erhvervsbrugere tilbyder forbrugere gennem platforme, eller til hjemmesider, der indekseres til forbrugere af online søgemaskiner. Definitionen afgrænses ikke til bestemte teknologiske midler til at præsentere rangordningen for forbrugerne.

Forordningen definerer *handelsbetingelser* som alle vilkår, betingelser, klausuler og anden information, som styrer de kontraktmæssige forhold mellem leverandøren af platforme og deres erhvervsbrugere, og som ensidigt beslutes af leverandøren af platforme.

Derudover definerer forordningen henholdsvis forbrugere, erhvervsmæssig hjemmesidebruger og kontrol.

Generelle krav til handelsbetingelser (artikel 3)

Forordningen opstiller en række krav til handelsbetingelser, som leverandører af platforme skal overholde. Forordningen kræver bl.a., at handelsbetingelser skal være klare, let tilgængelige for erhvervsbrugere og indeholde objektive begrundelser for, hvornår der kan træffes beslutninger om at suspendere eller indstille leveringen af platformens tjenester til erhvervsbrugere.

Forordningen indfører også krav om, at erhvervsbrugere skal varsles om ændringer i handelsbetingelserne mindst 15 dage før ændringerne træder i kraft. Såfremt dette varsel ikke overholdes, er ændringerne ugyldige.

Suspension og ophør af tjenester, rangordning og forskelsbehandling (artikel 4-6)

Med forordningen får erhvervsbrugere krav på en konkret begrundelse, hvis leverandøren af platformen har suspenderet eller ophævet erhvervsbrugerens

adgang til platforme. Begrundelsen skal indeholde de faktiske omstændigheder samt henvisning til de objektive grunde, der har ført til beslutningen om suspension eller ophævelse, og som skal fremgå af handelsbetingelserne.

Leverandører af platforme og søgemaskiner skal i handelsbetingelserne opstille de centrale parametre for rangordning, og årsagerne til den relative vægtning af disse parametre frem for andre. Såfremt rangordning kan påvirkes som følge af direkte eller indirekte betaling fra erhvervsbrugere til leverandøren, skal disse muligheder og betalingens effekt ligeledes fremgå af leverandørens handelsbetingelser fsva. erhvervsbrugere.

Leverandører af *søgemaskiner* skal endvidere gøre informationen offentligt tilgængelig.

Forordningen stiller desuden krav om, at leverandører af platforme skal anføre i deres handelsbetingelser, hvis der sker eller kan ske forskelsbehandling mellem varer eller tjenesteydelser tilbudt af leverandøren selv eller af erhvervsbrugere, som leverandøren kontrollerer, og varer eller tjenesteydelser, som andre erhvervsbrugere tilbyder.

Adgang til data (artikel 7)

Forordningen indfører krav om, at handelsbetingelserne skal indeholde en beskrivelse af erhvervsbrugeres adgang til data, som erhvervsbrugere eller forbrugere leverer til leverandøren, eller som genereres gennem platformen.

Begrænsninger på anvendelse af andre salgskanaler (artikel 8)

Hvis leverandører af platforme begrænser erhvervsbrugeres adgang til at tilbyde forskellige vilkår til forbrugere gennem andre kanaler end platformen, skal leverandøren beskrive begrænsningerne for begrænsningerne. Beskrivelsen skal fremgå af handelsbetingelserne og gøres let tilgængelige for offentligheden.

Intern klagehåndtering og mægling (artikel 9-11)

Forordningen indfører krav om, at leverandører af platforme skal have et internt system til at håndtere klager fra erhvervsbrugere. Erhvervsbrugere skal kunne klage over:

- a. manglende overholdelse af forordningen;
- b. tekniske emner, som relaterer sig direkte til tjenesten og som negativt påvirker klageren på en ikke ubetydelig måde;
- c. leverandørens tiltag eller adfærd, som relaterer sig direkte til tjenesten og som negativt påvirker klageren på en ikke ubetydelig måde.

Klagehåndteringssystemet skal beskrives i leverandørens handelsbetingelser.

I handelsbetingelserne skal leverandøren af online platforme desuden identificere mæglere, som de er villige til at samarbejde med, med henblik på at indgå en aftale med for at forsøge at nå til udenretlige løsninger af tvister med erhvervsbrugere. Tvister omfatter i denne forbindelse også klager, som ikke **kunne løses** i regi af det interne klagesystem.

Forordningen opstiller en række krav til mæglerne, herunder at de skal være upartiske og uafhængige samt at den gennemsnitlige erhvervsbruger skal have råd til deres ydelser.

Kommissionen pålægges i forordningen at opfordre leverandører af platforme m.fl. til at etablere *en* organisation, der kan levere mæglerydelser, der overholder forordningens krav.

Kollektive søgsmål (artikel 12)

Forordningen giver organisationer og foreninger, der har en legitim interesse i at repræsentere erhvervsbrugere eller erhvervsmæssige hjemmesidebrugere samt offentlige instanser etableret i medlemsstaterne ret til at indbringe sager for nationale domstole i EU for at stoppe leverandører af platformes overtrædelse af forordningen. Der opstilles i den forbindelse en række krav, som organisationer og foreninger skal opfylde for at kunne gøre brug af denne ret, herunder at de skal være nonprofit.

Retningslinjer (artikel 13)

Forordningen pålægger Kommissionen at opfordre leverandører af platforme m.fl. til at udarbejde retningslinjer (Codes of Conduct) for derigennem at bidrage til overholdelsen af forordningen. Kommissionen pålægges også at opfordre leverandører af online søgemaskiner m.fl. at udarbejde retningslinjer, *der kan* bidrage til overholdelsen af visse af forordningens bestemmelser om rangordning.

Evaluerings og ikrafttrædelse (artikel 14-15)

Forordningen skal evalueres af Kommissionen tre år efter ikrafttræden, og derefter hvert tredje år. Den første evaluering af denne art skal fokusere på bestemmelserne om rangordning, forskelsbehandling, adgang til data og begrænsninger på andre salgskanaler (artikel 5-8).

Forordningen vil træde i kraft på den tyvende dag efter offentliggørelsen i EU-Tidende og finde anvendelse fra seks måneder efter offentliggørelsen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse.

Forslaget behandles i Europa-Parlamentets udvalg for det indre marked og forbrugere (IMCO) med bidrag fra udvalgene ITRE, TRAN og JURI. *Christel Schaldemose (S&D) er udpeget som ordfører*. Europa-Parlamentet forventes at vedtage deres holdning i december 2018.

5. Nærhedsprincippet

Europa-Kommissionen vurderer, at online tjenesters grænseoverskridende karakter nødvendiggør regulering på EU-niveau. Kommissionen vurderer, at tiltag på EU-niveau udgør den eneste vej til at sikre, at fælles, passende og effektive regler gælder for leverandører af de omfattede tjenester og brugerne af de pågældende tjenester.

Regeringen er enig med Kommissionen i, at hvis der skal ske regulering af det pågældende område, bør det ske på EU-niveau, da ensartet regulering er nødvendig for realiseringen af det digitale indre marked.

6. Gældende dansk ret

Aftaleforholdet mellem online platforme og deres erhvervsbrugere er ikke specifikt reguleret i dansk ret. Generelt løses tvister om uenighed om kontraktvilkår ofte via en *domstol*, når der er tale om større virksomheder eller aftaler.

Der eksisterer dog en række klagemuligheder i dag, som virksomhederne kan anvende.

Fsva. klagemuligheder på konkurrenceområdet kan man klage til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Konkurrenceloven indeholder bl.a. et forbud mod misbrug af dominerende stilling. Forbuddet mod misbrug af dominerende stilling er overtrådt, når:

1. en virksomhed har en dominerende stilling på markedet; og
2. virksomheden misbruger denne stilling.

Det er lovligt for en virksomhed at have en dominerende stilling på markedet. Det er også lovligt for en dominerende virksomhed at konkurrere og endda konkurrere intenst for at møde konkurrencen fra konkurrenterne. En dominerende virksomhed har imidlertid en særlig forpligtelse til ikke at skade den effektive konkurrence. Derfor må en dominerende virksomhed ikke agere på en sådan måde, at det lægger hindringer i vejen for en effektiv og ufordrejet konkurrence.

Fsva. klagemuligheder ift. markedsføring og e-handelsreglerne kan virksomheder henvende sig til Forbrugerombudsmanden, der via sin prioriteringsadgang kan afgøre, om sagen forfølges.

EU's e-handelsdirektiv¹ er implementeret i dansk ret ved lov nr. 227 af 22. april 2002 om tjenester i informationssamfundet, herunder visse aspekter af elektronisk handel (e-handelsloven). Informationssamfundstjenester er defineret som enhver tjeneste, der har et kommercielt sigte, og som leveres online (ad elektronisk vej over en vis distance) på individuel anmodning fra en tjenestemodtager.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har umiddelbart ingen lovgivningsmæssige konsekvenser, da en forordning er almen gyldig og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget forventes at ville medføre mindre statsfinansielle konsekvenser, hvis forslaget medfører, at offentlige myndigheder kan håndhæve af reglerne igennem det civile retlige system.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes at medføre væsentlige administrative byrder for leverandører af platforme. De administrative byrder består i, at forslaget opstiller en række administrative krav. Da kravene forventeligt vil omfatte en stor gruppe af danske virksomheder, vurderes de samlede administrative byrder at kunne have et betydeligt omfang.

De omfattede danske virksomheder vil skulle efterleve generelle krav til handelsbetingelser samt en række mere specifikke krav, herunder krav om beskrivelser ift. begrundelser for suspension af brugere, rangordning af fx søgeresultater, adgang til data, og begrænsninger på vilkår, som erhvervsbrugere tilbyder via alternative salgskanaler.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget forventes at kunne forbedre beskyttelsesniveauet for erhvervsbrugere som følge af øget transparens i handelsbetingelserne for deres relation med leverandører af platforme. Forslagets øgede krav til transparens skønnes samtidig at gøre virksomheder og forbrugere bedre i stand til at navigere i den digitale økonomi.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked

8. Høring

Forslaget er sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist den 10. maj 2018. Der er modtaget hørings-svar fra DI og Dansk Erhverv.

DI støtter Kommissionens hensigt om at sikre rimelige vilkår og gennemsigtighed i markedet for platforme. Online salgs- og markedsføringsplatforme kan være med til at sænke adgangsbarriererne til globale markeder for særligt små og mellemstore virksomheder – og gøre det nemmere for danske virksomheder at øge væksten og antallet af arbejdspladser indenfor landets grænser, på trods af et begrænset hjemmemarked. Derfor er det også vigtigt ifølge DI at sikre, at erhvervsbrugere kan gennemskue markedet og have tillid til salgs- og markedsføringsplatforme på det europæiske marked. DI finder det imidlertid ligeledes vigtigt, at der ikke indføres en restriktiv, omkostningsdrivende regulering, der kommer til at fungere som adgangsbarriere for etablering af nye platforme. Endelig er det afgørende for DI at undgå en unødigt indgriben i aftaleretten.

DI finder det vigtigt, at kravet om offentliggørelse af rangeringsparametre på platforms-tjenester begrænses til en generel beskrivelse, da disse parametre udgør kernen af platformenes værdiskabelse og dermed meget forretningsfølsomme oplysninger. Det virker ikke nødvendigt, at platforme skal begrunde den relative vægtning af de respektive rangeringsparametre. I forhold til at sikre gennemsigtighed i markedet, er det først og fremmest vigtigt, at erhvervsbrugere kan forholde sig til de generelle rangeringsparametre. Det er ikke nødvendigt at kende det bagvedliggende grundlag, som kan være med til at kompromittere platformens forretningshemmeligheder. Dertil kommer, at den relative vægtning er genstand for løbende revision som følge af blandt andet salgs- og søgehistorik. I mange situationer vil det derfor formentlig ikke være praktisk muligt, at rette handelsbetingelser til og overholde de 15-dages notifikationsperiode, ligesom det vil være stærkt uhensigtsmæssigt at skulle ændre handelsbetingelser ofte.

DI finder, at kravet om at skulle begrunde restriktioner for at tilbyde varer- og tjenesteydelser under andre vilkår via andre salgskanaler end den pågældende platform, er unødvendig. Det afgørende er kun, at erhvervsbrugere før indgåelse af en kontrakt med den pågældende platform, er blevet gjort bekendt med en eventuel begrænsning. Dernæst er det op til erhvervsbrugeren selv at vurdere om disse vilkår er rimelige eller ej.

DI mener, at kravet om etablering af et internt og effektivt klagesystem er fornuftigt og vil være med til at sikre rimelige vilkår for erhvervsbrugerne. Det er imidlertid afgørende, at dette krav ikke detailreguleres yderligere i de kommende forhandlinger. Der skal være mulighed for, at platforme selv kan

indrette klagesystemer, der fungerer så effektivt som muligt i forhold til både sagsbehandling og omkostninger.

DI finder, at kravet om at platforme skal udpege en upartisk og uafhængig mægler er uhensigtsmæssigt. Det kan ifølge DI ikke påhvile platformene selv at skulle finde mæglere, der er upartiske, billige, lettilgængelige og som har kapacitet til at reagere hurtigt. Hensigten om at håndtere uoverensstemmelser uden at skulle indgå i lange og omkostningstunge retssager, er god, men rollen som upartisk mægler bør håndteres af de nationale markedsovervågningsmyndigheder.

Dansk Erhverv deler Kommissionens opfattelse af, at der er et behov for at gennemføre en række lovgivningsmæssige tiltag på området for platforme. Overordnet set er Dansk Erhverv således positivt indstillet over for, at der tages skridt til at indføre regler, der kan skabe større klarhed og gennemsigtighed for erhvervsmæssige brugere af platforme samt fastlægge faste systemer for håndtering af tvister mellem platforme og brugere. Det kan bidrage til udviklingen af et mere velfungerende digitalt indre marked, som i dag hæmmes af en række forskellige uklarheder og mangelfuld regulatorisk håndtering af en række væsentlige problemstillinger. I den sammenhæng finder Dansk Erhverv det afgørende, at man finder den rette balance mellem behovet for at stille rimelige krav til platformene for at skabe større klarhed og gennemsigtighed for disses brugere overfor behovet for at sikre, at platformsøkonomien får mulighed for at udfolde de positive potentialer for både erhvervsdrivende og forbrugere, som den også rummer.

Dansk Erhverv finder det samtidig positivt, at Kommissionen med forslaget har valgt en løsning, der ikke indebærer egentlige forbud mod konkrete praksisser, som Kommissionen fx har gjort i direktivforslaget om ”Urimelig handelspraksis i fødevarerforsyningskæden”², men i stedet en langt mere hensigtsmæssig løsning baseret på ønske og krav om større gennemsigtighed og etablering med fokus på klage- og mæglingssystemer.

Dansk Erhverv bemærker, at forordningen er møntet på at adressere en række praksisser, som ikke opfattes som misbrug af en dominerende stilling i konkurrenceretlig forstand, men alligevel opfattes som urimelige og skadelige. Det er imidlertid vigtigt at være meget bevidst om, at mange af de centrale problemstillinger i den digitale økonomi, herunder i relation til digitale platforme, fortsat bør håndteres direkte af konkurrencemyndighederne. Det er derfor vigtigt, at den foreslåede forordning ikke resulterer i en uklar ansvars-

² Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om illoyal handelspraksis i relationer mellem virksomheder i fødevarerforsyningskæden, KOM (2018), 82.

fordeling, hvor konkurrencemyndigheder undlader at gå ind i sager med henvisning til, at der etableres en række klage- og mæglingsmuligheder i forordningen, som man bør ty til og afvente udfaldet af.

Tværtimod ser Dansk Erhverv meget gerne, at nationale og europæiske konkurrencemyndigheder fortsætter og forstærker deres aktiviteter i forhold til det digitale område. Som eksempel peger Dansk Erhverv på en række problemer i forhold til online booking-portaler. I den forbindelse påpeger Dansk Erhverv, at det er vigtigt, at konkurrencemyndighederne styrker deres kompetencer til at håndtere meget specialiserede it-faglige problemer med konkurrenceretlige implikationer og har blik for, at markedsdefinition og dominans (i forhold til misbrug af en dominerende markedsposition) i mange tilfælde skal forstås på en særlig måde i relation til den digitale økonomi. Dette vil kræve en udvikling og opdatering i forhold til, hvorledes en række konkurrenceretlige forhold gribes an. Blandt andet er det i mange tilfælde i relation til digitale tjenester afgørende at se på antallet af forbrugere, der benytter tjenesten, uagtet om de betaler for det eller ej, for at kunne afgøre, hvorvidt der reelt er tale om en form for dominerende markedsposition.

Dansk Erhverv hilser det velkomment, at forordningen, jf. særligt artikel 5, adresserer den udfordring, som platformenes brugere kan opleve omkring eksempelvis virksomheders og produkters rangering i søgeresultater. Denne rangering er et vigtigt konkurrenceparameter for mange virksomheder, og derfor skaber det stor usikkerhed, at den kan ændres ensidigt af platformen eller søgetjenesten, uden at den berørte virksomhed kan forudse det eller efterfølgende gennemskue, hvad der lægges til grund, herunder blandt andet hvorvidt betalinger til platformen indgår som et særligt kriterium. Dansk Erhverv støtter derfor, at Kommissionen vil indføre en række bestemmelser, der indebærer krav om, at en platform oplyser de centrale kriterier, som påvirker rangeringen af søgeresultater. Dette vil forhåbentlig give brugerne en større indsigt, der sætter dem i stand til bedre at vurdere, om den pågældende tjeneste er relevant for dem at benytte, hvilket kan modvirke urimelige praksisser fra platformes side.

Dansk Erhverv støtter også forslagens bestemmelser om, at der skal gives brugerne en frist på 15 dage ved ændring af vilkår, førend disse træder i kraft, samt at brugerne har krav på en uddybende begrundelse, såfremt deres varer eller tjenester fjernes fra en online-platform. I den forbindelse bemærker Dansk Erhverv dog, at det er vigtigt, at omfanget af denne begrundelsespligt ikke bliver så omfattende, at det kan få platforme til at afholde sig fra hurtigt og effektivt at reagere ved at nedtage farligt eller ulovligt indhold, varer og services der sælges via platformen, og lignende. Forslagets artikel 4 fastslår eksplicit, at de foreslåede oplysningsforpligtelser omkring søgealgoritmer er

begrænsede af bestemmelserne i direktiv 2016/943³. Dansk Erhverv forudsætter i den forbindelse, at de forskellige oplysningsbestemmelser i forslaget helt generelt er begrænset af hensynet til beskyttelse af egentlige forretningshemmeligheder.

Dansk Erhverv støtter, at der med forordningen stilles krav om, at platforme etablerer interne klagehåndteringssystemer, såvel som krav om at platforme skal indsamle og offentliggøre statistik over indkomne klager. Disse tiltag vil bidrage til at skabe større transparens og give vigtig information til brugere af digitale platforme, som derved vil kunne træffe deres valg om anvendelse af forskellige typer platforme på et mere oplyst grundlag. Så længe det sker ud fra en rimelig sammenhæng mellem klagens karakter, virksomhedens størrelse og de forventninger, en virksomhed stilles overfor, herunder i forhold til klagesagsbehandlingstid, finder Dansk Erhverv, at dette krav også bør kunne pålægges små og mellemstore virksomheder. Derfor støtter Dansk Erhverv ikke undtagebestemmelsen i artikel 9 for SMV'er, så længe de konkrete krav til online-platformes interne klagehåndteringssystem, som udspringer af forordningen, er proportionelle og rimelige. I øvrigt bemærkes det, at mange store, globale online-platforme har mulighed for at etablere sig nationalt med et specifikt cvr-nummer, et fast driftssted og et aktivitetsniveau, som indebærer, at man i hvert enkelt land isoleret set ville komme til at optræde som en SMV. Det er derfor væsentligt at sikre, at eventuelle SMV-undtagelser udformes med henblik på at undgå situationer, hvor en sådan konstruktion ville medføre, at en global platform i realiteten faldt udenfor forordningens bestemmelser.

Dansk Erhverv støtter forslagens oplæg om oprettelse af et mæglingssystem, hvor en uafhængig tredjemand søger at hjælpe parterne til at bilægge deres egen konflikt i mindelighed frem for at bringe dem ind i traditionelle retssystemer, hvilket ofte kan være tidskrævende, fordyrende og skade den fremtidige samhandelsrelation. Dette initiativ synes også at være samstemmende med en generel opblomstring af mægling som konfliktløsningsmulighed i mange erhvervsmæssige forhold, og kan bidrage til at konflikter løses på en gensidigt mere fordelagtig måde.

Endelig støtter Dansk Erhverv forslagens artikel 12, der giver organisationer, som repræsenterer erhvervsdrivendes interesser og har en legitim interesse i en sag, mulighed for at føre sager mod platforme med henblik på at bringe en ulovlig adfærd til ophør. Det er hensigtsmæssigt, at erhvervsorganisationer har mulighed for at varetage ikke mindst sager af mere principiel karakter på vegne af en række berørte virksomheder med ensartede udfordringer i relation

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/943 af 8. juni 2016 om beskyttelse af fortrolig knowhow og fortrolige forretningsoplysninger (forretningshemmeligheder) mod ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse.

til platforme og søgetjenester. Det vil blandt andet også bidrage til hurtigere at sikre en ensartet fortolkning af forordningen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdning

Overordnet set støtter medlemslandene Kommissionens intentioner om et "light touch" forordningsforslag. Enkelte lande, der allerede har indført national særregulering for platforme, er i udgangspunktet mere skeptiske overfor, at de enkelte medlemslande ikke kan indføre yderligere lovgivning. Heroverfor står en række lande, der er mere tilbageholdende i forhold til indførelse af ny regulering. De ønsker ikke, at medlemslandene skal kunne gå videre end, hvad forordningsforslaget foreskriver.

Det er forventningen, at det østrigske formandskab vil søge at opnå en generel indstilling i november 2018.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen mener, at det digitale indre marked bør være åbent for digital innovation og konkurrence. Der bør være fokus på at sikre lave adgangsbarrierer for nye digitale virksomheder samt på at undgå protektionistiske tiltag. Det er vigtigt for regeringen, at der sættes fokus på at skabe gode muligheder for nye digitale forretningsmodeller, og at det gøres lettere for virksomheder at skalere deres forretning i EU. Endvidere bør det sikres, at der ikke indføres unødige byrder for erhvervslivet eller det offentlige i forbindelse med bestræbelserne på at fremme det digitale indre marked.

Online platforme er nøglespillere på internettet og giver en række fordele, herunder fx at små og mellemstore virksomheder kan nå ud til globale markeder. Samtidig kan der – ligesom i andre sektorer – være en risiko for, at store aktører misbruger en dominerende markedsposition. Markedsfejl kan hæmme innovation, konkurrence og forbrugervelfærd. Regulering af online platformes forhold til deres erhvervsbrugere bør som udgangspunkt kun indføres, hvis det er nødvendigt for det indre markeds funktion, og kun hvis relevante markedsfejl (dvs. markedsfejl som er unikke for online platforme, og som derfor ikke bliver imødegået af den gældende regulering, som fx konkurrencereglerne) kan identificeres og gøres til genstand for målrettet regulering. Der skal i denne forbindelse tages højde for, at online platforme kan være forskellige og derfor vanskelige at afgrænse som sektor.

Regeringen støtter Kommissionens intention om at styrke fairness og transparens i relationen mellem erhvervsbrugere og platforme, **gennem harmoniserede regler, for dermed at undgå nationale særregler. Regeringen arbej-**

der samtidig for, at forslaget understøtter vækstvilkårene for små og mellemstore virksomheder, bl.a. ved ikke at indføre unødvendige administrative byrder for onlineplatforme.

Det er vigtigt for regeringen, at forordningens anvendelsesområde og definitioner hænger sammen med eksisterende regler såsom e-handelsdirektivet og konkurrencereglerne. Nye adgangsbarrierer indebærer en risiko for at fastlåse markedet til fordel for de nuværende aktører, hvorved eventuelle konkurrenceproblemer kan forværres. Regeringen arbejder derfor også for, at retningslinjer for overholdelse af forordningen (Codes of Conduct) er objektive, ikke-diskriminerende og teknologineutrale, så de ikke bliver konkurrencebegrænsende. Regeringen vil samtidig arbejde for, at der ikke indføres særregulering, som unødigt svækker mulighederne for at indføre nye, innovative forretningsmodeller, og at vækstvilkårene for små og mellemstore virksomheder understøttes.

Regeringen finder, at både forbrugere og virksomheder kan lide skade, hvis de bliver vildledt, fx *ved manglende gennemsigtighed omkring* rangordning af søgeresultater på platforme. Regeringen *lægger vægt på*, at forordningen fokuserer på krav til gennemsigtighed, som forventes at kunne øge konkurrencen mellem online platforme til gavn for virksomheder og forbrugere. *Beskrivelsen af parametre med betydning for rangordning og forskelsbehandling skal gøres offentlig tilgængelig fremfor (alene) at fremgå af de enkelte kontraktvilkår.* Virksomheder, der bruger platformene, *skal* behandles fair og kende vilkårene, som de arbejder under.

Derudover arbejder regeringen for, at erhvervsbrugere har en rimelig og fair adgang til data.

Det er vigtigt for regeringen, at nye tvistbilæggelsesmekanismer er hurtigere, billigere og mere tilgængelige for virksomhederne i forhold til domstolene, hvis nye mekanismer skal have europæisk merværdi. I den forbindelse arbejder regeringen for, at krav til organisationer, der leverer mæglerydelser til at løse tvister mellem platforme og erhvervsbrugere bliver fastsat på en gennemsigtig og ikke-diskriminerende vis, så de ikke begrænser konkurrencen, samt at rollen som mægler også kan varetages af en offentlig myndighed.

Regeringen lægger yderligere vægt på, at der sikres en effektiv håndhævelse af forordningens regler for at sikre platformenes efterlevelse, samt at medlemsstaterne kan udpege en myndighed til at føre tilsyn med reglerne i lighed med det tilsyn, der i dag føres på konkurrenceområdet.

Endelig bør det nærmere afklares i forhandlingerne, hvad den foreslåede regel i artikel 12 om retslige procedurer indebærer. Med den foreslåede formulering er det således uklart, om reglen vedrører, hvem der må møde som repræsentanter for en virksomhed i retten (møderet), gruppesøgsmål, en mandatarsituation – eller evt. en kombination af disse. Regeringen lægger i den forbindelse betydelig vægt på, at forslaget ikke indebærer ændringer, der afviger fra grundlæggende principper i dansk civilproces.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg på mødet den 25. maj 2018 til orientering i forbindelse med forelæggelse af rådsmøde (Konkurrenceevne) den 28. maj 2018. Samlenotat herom blev oversendt den 23. maj 2018.

Grund- og nærhedsnotat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg til den 22. maj 2018.

Forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om oprettelse af Den Europæiske Forsvarsfond (KOM (2018) 476)

Revideret notat. Ændringer i forhold til af grund- og nærhedsnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. juli 2018 er fremhævet med fed/kursiv.

1. Resumé

Kommissionen fremsatte den 13. juni 2018 et forslag til oprettelse af Den Europæiske Forsvarsfond ("fonden"). Hovedformålet er at fremme konkurrenceevnen, effektiviteten og innovationskapaciteten i den europæiske forsvarsindustri ved at støtte forsvarsrelaterede forsknings- og udviklingsaktiviteter, der kan bidrage til EU's strategiske autonomi. Det sker ved et støtteprogram, der primært gennemføres via tilskud til konsortier givet efter indkaldelser af projektforslag. Fondens prioriteter fastlægges i årlige eller flerårige arbejdsprogrammer ud fra medlemsstaternes ønsker og behov.

For at styrke integrationen af EU's forsvarsmarked og effektivisere brugen af nationale forsvarsbudgetter vægtes det i forslaget, at konsortier inkluderer aktører fra flere medlemsstater og dokumenterer national opbakning til og efterspørgsel efter det givne produkt.

Fonden er en del af EU's næste flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-2027, hvor den foreslås finansieret med i alt 11,5 mia. euro. Forudsat en finansieringsandel på 2 pct. beløber Danmarks bidrag til fonden sig til ca. 230 mio. euro. Forsvarsforbeholdet omfatter ikke fonden, da den er hjemlet i traktatafsnit vedr. hhv. forsknings- og industripolitik.

Der vurderes i et vist omfang at være positive erhvervs- og samfundsøkonomiske konsekvenser forbundet med en forventet øget industriel konkurrenceevne, et mere integreret marked og mere effektivt mellemstatsligt samarbejde om forsvarsforskning og -udvikling. Nye produkter og teknologier udviklet mhp. medlemsstaternes forsvarsbehov forventes herudover at medføre positive forsvarsrelaterede konsekvenser, fx via øget interoperabilitet. Da fondens midler konkurrenceudsættes, og da medlemsstaters engagement i konsortier kræves, afhænger potentialet for dansk hjemtag af indsatsen fra danske virksomheder, forskningsinstitutioner og myndigheder.

*Et forsvarsmæssigt stærkt EU er i Danmarks interesse, og regeringen støtter derfor forslaget, der er i tråd med forsvarsforligets fokus på at styrke Forsvarets samarbejde med industri og forskningsinstitutioner om militærteknologisk forskning og udvikling. **Regeringen vil arbejde for, at fonden etableres med enkle, attraktive og realistiske rammer for grænseoverskridende konsortiedannelse med særlig vægt på mulighederne for SMV'er.***

Regeringen lægger vægt på, at drøftelser vedr. Den Europæiske Forsvarsfond ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme, og at udgifterne i næste MFF holdes på 1 pct. af EU's BNI, at udviklingen af EU's forsvars- og sikkerhedspolitik sker i komplementaritet med NATO og uden unødigt duplikation, at fonden tilvirker effektiv integration af forsyningskæder på tværs af landegrænser, samt at tredjelandssaktører på baggrund af individuelle sikkerhedsvurderinger kan deltage på sikre og rimelige vilkår.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte den 13. juni 2018 et forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om oprettelse af Den Europæiske Forsvarsfond ("fonden") (KOM (2018) 476). Forordningen er opfølgning på Kommissionens meddelelse om en europæisk forsvarsfond (KOM (2017) 295), der blev fremsat som led i arbejdet med at implementere Kommissionens meddelelse om en europæisk forsvarshandlingsplan (KOM (2016) 950). Sidstnævnte indeholdt en række tiltag for at fremme udviklingen af Unionens forsvarsteknologiske og -industrielle base med fokus på forsvarsindustriens rammevilkår, herunder særligt kapitaladgang og implementering af forsvars- og sikkerhedsdirektivet, samt på samarbejde mellem virksomheder og medlemsstaterne om forskning, udvikling og anskaffelse af forsvarsmateriel på tværs af landegrænser. Overordnet er hensigten at sikre det materielle grundlag for et stærkere og mere selvstændigt europæisk forsvar.

Selve Forsvarsfonden er en permanent videreførelse og samling af to forbedende testprogrammer for hhv. forsvarsforskning og -produktudvikling. Testprogrammet for forsvarsforskning ("Preparatory Action for Defence Research", PADR) i perioden 2017-2019 har et samlet budget på 90 mio. euro og er hjemlet i **finans**forordningen. Testprogrammet for forsvarsproduktudvikling ("European Defence Industrial Development Programme, EDIDP) i perioden 2019-2020 får et samlet budget på 500 mio. euro og har hjemmel i artikel 173 om industripolitik i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF). Såvel PADR som EDIDP finansieres **inden for** EU's indeværende MFF. PADR og EDIDP er på grund af deres hjemmel ikke omfattet af forsvarsforbeholdet, og Danmark har derfor deltaget i forberedelsen og gennemførelsen af begge programmer.

Kommissionens forslag om Forsvarsfonden bygger på de foreløbige erfaringer med PADR og EDIDP og tager i høj grad udgangspunkt i sidstnævnte.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF's afsnit om "Industri" og "Forskning, teknologisk udvikling og rummet" (artikel 173, 182, 183 og 188). Forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Fonden har som generelt formål at styrke den europæiske forsvarsindustris konkurrenceevne, effektivitet og innovationskapacitet. Desuden har fonden to specifikke formål om at yde økonomisk støtte til hhv. forsvarsforskningsprojekter, der øger fremtidige militære kapaciteters ydeevne, samt til mellemstatslige udviklingsprojekter vedr. forsvarsprodukter og -teknologier i overensstemmelse med forsvarskapacitetsprioriteter vedtaget af medlemsstaterne inden for rammerne af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Samlet set forventes fonden dermed at bidrage til Unionens handlefrihed og strategiske autonomi, understøtte en mere omkostningseffektiv udnyttelse af de nationale forsvarsbudgetter, mindske fragmentationen af det indre forsvarsmarked, reducere risikoen for overlappende kapacitetsudviklingsprojekter og i sidste ende foranledige større interoperabilitet mellem medlemsstaternes forsvarsmateriel.

Fonden administreres af Kommissionen. Kommissionen bemyndiges til at vedtage arbejdsprogrammer, hvori fondens prioriteter fastlægges, ved hjælp af gennemførelsesretsakter i henhold til undersøgelsesproceduren. Kommissionen skal ved udarbejdelsen af arbejdsprogrammer bistås af et udvalg bestående af medlemsstatsrepræsentanter. Det Europæiske Forsvarsagentur deltagere i udvalget som observatør, og hvor også EU's udenrigstjeneste bidrager.

Indholdet af fondens arbejdsprogrammer fastlægges på baggrund af medlemsstaternes ønsker til forsvarsteknologier og -produkter inden for rammerne af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (CSDP) og særligt EU's kapacitetsudviklingsplan (CDP). I prioriteringen inddrages også de årlige koordinerede gennemgange af medlemsstaternes forsvarskapabiliteter (CARD), ligesom projekter gennemført i regi af det permanent strukturerede samarbejde (PESCO) kan få ekstra støttemidler, jf. nedenfor.

Projekter kan vedrøre udvikling af nye og opgradering af eksisterende forsvarsteknologier og -produkter. Fonden foreslås at få et budget på i alt 11,5 mia. euro (**2018-priser**) i perioden 2021-2027 med 3,6 mia. euro øremærket til forsvarsforskning og 7,8 mia. euro til udvikling af forsvarsprodukter. På tværs af både forskning og udvikling sættes der 5 pct. af fondens samlede budget af til støtte til disruptive forsvarsteknologier.

Ifølge Kommissionen vil forskningsdelen øge EU's samlede forsvarsforskningsniveau med 28 pct. på årsbasis, mens udviklingsdelen vil øge forsvarsudviklingsniveauet med 26 pct.⁴ Det er Kommissionens vurdering, at disse forøgelse er proportionale med de forsvarsmaterielle udfordringer for Europa, såfremt industriens konkurrenceevne ikke styrkes, og medlemsstaternes forsknings- og udviklingssamarbejde ikke intensiveres.

I forslaget fastsættes de generelle rammer og kriterier for, hvilke konsortier, der kan modtage støtte. Forslaget rummer en række fællesbestemmelser for både forskning og udvikling samt særbestemmelser for hhv. forskning og udvikling, der gennemgås nedenfor.

Fællesbestemmelser for både forskning og udvikling

Støtten er forbeholdt virksomheder og forskningsinstitutioner, som er etableret og har deres ledelsesstruktur i EU eller et associeret land⁵, og som ikke kontrolleres af et ikke-associeret tredjeland eller en enhed herfra. Enheder, der er etableret i EU eller et associeret land, men som kontrolleres af et tredjeland eller en enhed herfra, kan opnå støtte, hvis de opfylder en række sikkerhedsmæssige krav. Støttede enheder må som udgangspunkt kun bruge underleverandører, infrastruktur, faciliteter m.m., der befinder sig i EU eller i associerede lande. Dispensation kan gives, hvis det er nødvendigt for at gennemføre et projekt, og Unionen og medlemmernes sikkerhed ikke trues.

I forordningen defineres de indholdsmæssige rammer for, hvilke typer af projekter der kan opnå støtte. En del af rammerne angår tværgående aspekter såsom frembringelse af ny viden, sikker produktion og udveksling af data, forvaltning af kritisk teknologi samt interoperabilitet, forsyningssikkerhed, modstandsdygtighed og effektivitet i forsvarsproduktens livscyklus. Desuden kan projekter vedrøre udviklingsfaser fra forundersøgelser og design til prototyper, test, kvalificering og certificering. Herudover kan formidlingsaktiviteter m.m. støttes.

For at fremme grænseoverskridende samarbejde er det et krav, at støtteberettigede enheder danner et konsortium med mindst tre deltagere (fx virksomheder eller forskningsinstitutioner), der er etableret i mindst tre medlemsstater/associerede lande. Derudover kræves det, at mindst tre konsortiedeltagere etableret i mindst to medlemsstater hverken kontrollerer hinanden eller kontrolleres af samme enhed.

Fondens midler konkurrenceudsættes ved indkaldelse af projektforslag, medmindre en juridisk enhed er udpeget i et arbejdsprogram, i hvilket tilfælde

⁴ Tal fra 2014 ekskl. Storbritannien, jf. Kommissionens konsekvensanalyse (SWD (2018) 345 final), s. 25-26.

⁵ Medlemmer af Den Europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA), der også er medlemmer af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS).

støttetildeling kan finde sted uden indkaldelse af forslag. Specifikt vedrørende støtte til udviklingsprojekter bemyndiges Kommissionen til at træffe afgørelse ved gennemførelsesretsakter i henhold til undersøgelsesproceduren.

Vurderingen af projektforslag sker i henhold til seks tildelingskriterier: Projektets bidrag til 1) topkvalitet eller disruptive potentiale på forsvarsområdet, 2) innovation og teknologisk udvikling, 3) industriens konkurrenceevne, 4) Unionens sikkerheds- og forsvarsinteresser, 5) grænseoverskridende samarbejde samt 6) kvalitet og effektivitet i udførelsen af det givne projekt.

Internationale og regionale prioriteter, inkl. NATOs, kan tages i betragtning i vurderingen af projektforslag, hvis det ikke forårsager unødvendigt dobbeltarbejde og tjener Unionen og dens medlemmers sikkerheds- og forsvarsinteresser, og ingen medlemsstat derved udelukkes.

Selve bedømmelsen af forslag foretages af Kommissionen bistået af uafhængige eksperter. Eksperterne skal være sikkerhedsgodkendte EU-borgere og udvælges af Kommissionen på baggrund af invitationer til at tilkendegive interesse om deltagelse henvendt til relevante organisationer såsom forsvarsministerier, forskningsinstitutioner, universiteter, erhvervsorganisationer og forsvarsvirksomheder. Listen over eksperter offentliggøres ikke.

Midler fra fonden udmøntes særligt i form af tilskud, priser (præmier) og udbud. Fondens kan også anvende finansielle instrumenter f.eks. i forbindelse med blandingsoperationer, dvs. projekter, der kombinerer EU-midler til hhv. tilbagebetaling og permanent disposition.

Fondens medfinansieringssats er generelt op til 100 pct. af projekters omkostninger, dog højst 80 pct. til test, kvalificering og certificering og højst 20 pct. til prototyper. De lavere satser skyldes, at teknologier og produkter her er tættere på den primære slutbruger (forsvarsministerier), der ifølge Kommissionen selv bør bære en større andel af den finansielle risiko.

Finansieringssatserne kan øges i tre tilfælde, hvor projekterne særligt understøtter fondens formål. For det første kan projekter, der udvikles i regi af PESCO, modtage en bonus på 10 pct. ekstra støtte. Hensigten er at skabe synergi mellem Fonden og det øvrige EU-samarbejde på sikkerheds- og forsvarsområdet. Det bemærkes, at den danske stat pga. forsvarsforbeholdet ikke kan deltage i disse projekter. Forbeholdet omfatter imidlertid ikke private danske aktører, fx virksomheder, der derfor vil kunne deltage i projekter, der modtager PESCO-bonussen.

Herudover foreslås to yderligere bonusser, der skal styrke integrationen af forsvarsmarkedet ved at anspore til grænseoverskridende samarbejde. Således kan der gives bonusstøtte til konsortier, der inddrager hhv. selskaber med

mellemstor kapitaliseringsgrad (midcaps) og små og mellemstore virksomheder (SMV'er) på tværs af landegrænser i et fastsat omfang. Bonusraten for SMV'er er fire gange højere end for midcaps.

Forordningen fastsætter desuden principper for behandling af klassificerede oplysninger, for revision, for beskyttelse af Unionens finansielle interesser og for overvågning, rapportering og evaluering vedrørende fondens virke. Hvad angår sidstnævnte bemyndiges Kommissionen til at udstede delegerede retsakter, der ændrer indikatorerne i forordningens bilag til brug for vurdering af fondens bidrag til dens formål og eventuelt etablerer en mekanisme til at monitorere og evaluere fondens udvikling og formålsopfyldelse.

Endelig gælder en række regler vedrørende støttemodtagers finansielle kapacitet, dækning af indirekte omkostninger, brug af faste engangsbeløb, støtte til prækommercielle udbud og bidrag til forsikringsmekanisme (garantifond) for både forsknings- og udviklingsprojekter.

Særbestemmelser for forskning

For forskning gælder et antal særbestemmelser, der regulerer adgang og ejerskab til forskningsresultater frembragt med fondens støtte. Selve ejerskabet forankres som udgangspunkt hos de støttemodtagere, der har skabt resultaterne, mens nationale myndigheder i medlemsstater og associerede lande har royaltystofri adgangsret til særberetningen om et givent projekt med henblik på forsvars-, sikkerheds-, og efterretningsrelateret anvendelse. Unionen har ligeledes royaltystofri adgangsret til at bruge resultaterne til at gennemføre sine politikker, hvis der er tale om et ikke-kommercielt og ikke-konkurrencemæssigt sigte.

Kommissionen kan i tilskudsaftalen, hvis det er begrundet, begrænse støttemodtagernes brug af resultaterne på en måde, der strider mod fondens formål samt Unionen og dens medlemsstaters forsvars- og sikkerhedsinteresser. Det kan dels ske ved krav om, at resultater af fondens forskningsstøtte ikke må være underlagt kontrol fra tredjelande og enheder herfra, og dels ved krav om, at Kommissionen skal underrettes og kunne gøre indsigelse mod overførsel af ejendomsretten til resultaterne, herunder ved licensaftale, til et tredjeland eller en enhed herfra.

Særbestemmelser for udvikling

For udviklingsprojekter gælder særbestemmelser for ejendomsret til resultater samt supplerende kriterier for hhv. støtteberettigelse (konditionalitet) og støttetildeling (bedømmelse).

Vedrørende ejendomsret gælder, at Unionen ikke får ejerskab over de frembragte resultater af udviklingsprojekter. Resultaterne må ikke være underlagt kontrol fra tredjelande eller enheder herfra. Kommissionen skal underrettes

om enhver overførsel af ejerskab, herunder ved licensaftaler, til tredjelande, idet sådanne overførsler ikke må stride mod fondens formål og Unionen og dens medlemsstaters forsvars- og sikkerhedsinteresser.

Vedrørende konditionalitetskriterier gælder, at konsortier skal påvise opbakning fra medlemsstater. Generelt skal konsortier påvise, når det er relevant, at ikke-EU-dækkede omkostninger dækkes ved andre kilder, fx medfinansiering fra medlemsstater. Herudover gælder det for flere af de mulige projekttyper, at konsortiet over for Kommissionen skal kunne påvise, at mindst to medlemsstater har til hensigt at købe det udviklede produkt eller anvende teknologien på koordineret vis, og at produktet/teknologien er baseret på tekniske krav aftalt i fællesskab af de medfinansierende medlemsstater. Formålet er at få medlemsstaterne og deres forsvarsindustri til at bevæge sig i retning af fælles standarder for at øge effektiviteten af samarbejde.

Vedrørende bedømmelseskriterier gælder, at der i udviklingsprojekter også kan tages hensyn hhv. til produkternes bidrag til øget omkostningseffektivitet i hele forsvarsmateriellets levetid og til graden af samarbejde mellem deltagende medlemsstater

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver. Forslaget behandles i udvalget for Industri, Forskning og Energi (ITRE).

Der foreligger endnu ikke en udtalelse om forslaget. Polakken Zdzisław Krasnodebski fra ECR er udpeget som ordfører.

5. Nærhedsprincippet

Med fondens midler kan der udvikles forsvarsteknologier og -produkter i mellemstatslige og grænseoverskridende udviklingsprojekter af en art og skala, der ellers ikke ville kunne gennemføres i Europa henset til omkostningerne og relaterede finansielle og teknologiske risici. Derved bidrager fonden med europæisk merværdi ved at fremme udviklingen af strategisk prioriterede forsvarskapaciteter, som en enkelt medlemsstat ikke effektivt vil kunne varetage på nationalt niveau. Følgelig vurderer regeringen, at forordningen er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forordningen har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser. Beslutninger om forsvarsinvesteringer, -udviklingsprojekter og -anskaffelser forbliver medlemsstaternes ansvar og prerogativ.

Det bemærkes, at det af forsvarsforbeholdet følger, at Danmark ikke deltager i udarbejdelsen, vedtagelsen og gennemførslen af EU's afgørelser og aktioner, som både har hjemmel i traktatbestemmelserne angivet i forbeholdsprotokollen og har indvirkning på forsvarsområdet. Fordi forslaget om fonden har hjemmel i bestemmelser, der ikke er omfattet af forbeholdet – artikel 173, 182, 183 og 188 i TEUF vedrørende udvikling af industri og forskning i EU – vurderes fonden ikke at være omfattet af forbeholdet. Vurderingen forudsætter, at hjemlen fastholdes.

Det bemærkes endvidere, at forsvarsforbeholdet alene finder anvendelse for den danske stat og ikke omfatter private danske aktører, herunder private virksomheder. Disse kan desuagtet Danmarks forbehold deltage i fælles EU-programmer.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forordningen vil medføre statsfinansielle konsekvenser via EU's budget, da der i alt foreslås afsat **11,5 mia. euro** (i **2018-priser**) til fonden under det nye udgiftsområde 5 "sikkerhed og forsvar" i MFF for perioden 2021-2027. Forudsat en finansieringsandel på **ca. 2 pct. som i dag** beløber Danmarks bidrag til fonden sig til ca. 230 mio. euro. **Det overordnede** udgiftsniveau, **herunder budgettet for forsvarsfonden**, forhandles særskilt i forhandlingerne om næste MFF.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det vurderes, at fonden i et vist omfang vil have positive samfundsøkonomiske konsekvenser for EU. Det gælder primært øget konkurrenceevne og innovationskraft i europæisk forsvarsindustri samt et sekundært potentiale for afledt civil anvendelse af forsvarsteknologier (spin-off). Desuden forventes generelt en mere omkostningseffektiv udnyttelse af nationale forsvarsudviklings- og anskaffelsesbudgetter i kraft af færre duplikationer af materiel, øget interoperabilitet af forsvarsprodukter og et mere integreret forsvarsmarked med en lavere grad af dobbeltarbejde.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Deltagelse i konsortier er frivillig for virksomheder. Deltager en dansk virksomhed i et konsortium, vil det være konsortiets koordinator, der ansøger om fondens midler. I det omfang en danske virksomhed påtager sig

koordinatoransvar eller skal opfylde dokumentationskrav m.m. som konsortiedeltager, kan det medføre administrative konsekvenser for dansk industri, der dog vurderes at beløbe sig til mindre end 4 mio. kr. årligt og derfor ikke kvantificeres yderligere.

Samlet set vurderes det, at fonden må forventes at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser for deltagende virksomheder, da de vil få dækket en andel af deres forsknings- og udviklingsomkostninger relateret til deres deltagelse i det pågældende konsortium.

Da fondens midler generelt konkurrenceudsættes, og da konsortiers støtteberettigelse på udviklingsområdet bl.a. afhænger af opbakning fra medlemsstater, jf. fondens konditionalitetskriterier, afhænger fondens erhvervsøkonomiske nytteværdi, herunder hjemtag, både af potentielle deltageres evne og vilje til at konkurrere om midlerne og af den nærmere myndighedsmæssige understøttelse af relevante konsortier.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Det vurderes, at fonden har potentiale til at medføre positive konsekvenser af forsvarsmæssig karakter, særligt i det omfang Forsvaret måtte vælge at deltage i forsvarsrelaterede forsknings- og udviklingsprojekter i samarbejde med andre medlemsstater.⁶ Desuden forventes generel adgang til strategisk forsvarsmateriel med øget interoperabilitet på det europæiske forsvarsmarked. Fordi projekter er prioriteret af medlemsstaterne og bl.a. bedømmes ud fra deres bidrag til Unionens forsvars- og sikkerhedsinteresser, vil fondens projekter også bidrage til at lukke kapacitetsmæssige huller i Europa, give øget forsyningssikkerhed og kunne have strategisk relevans for det danske forsvar.

Danmark deltager i EU's industripolitik, men ikke i en række initiativer og enheder under den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (CSDP), som er omfattet af det danske forsvarsforbehold. En række af disse tiltag vil ifølge forordningsforslaget bidrage til identifikation, fastlæggelse og prioritering af fondens fokus. Danmarks fravær i de tiltag vil begrænse mulighederne for at trække fokus i retning af danske interesser.

Specifikt drejer det sig om, at EU's kapacitetsmæssige mangler vedrørende forsvarsforskning og -udvikling identificeres i regi af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (CSDP) via en strategisk forskningsdagsorden (Overarching Strategic Research Agenda, OSRA) og EU's kapacitetsudviklingsplan (Capability Development Plan, CDP), der begge udarbejdes af det Europæiske Forsvarsagentur (EDA) og med deltagelse af alle øvrige medlemsstater.

⁶ Et sådant samarbejde vil have mellemstatslig karakter uafhængigt af evt. EU-støtte, hvorfor forsvarsforbeholdet ikke aktiveres.

Ydermere ønsker både Kommissionen og de øvrige medlemsstater, at fonden så vidt muligt skal støtte PESCO-projekter med materieludviklingsindhold og fokusere på samarbejdsmuligheder kortlagt i forbindelse med CARD-procesen (Coordinated Annual Review on Defence).

Forordningen vurderes ikke at have konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Kommissionens forslag til forordning blev sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål og EU-specialudvalget for forskning den 20. juni 2018 med svarfrist den 4. juli 2018.

Der er modtaget høringssvar fra Dansk Industri (DI) og Dansk Erhverv (DE).

DI

1. Overordnet position

DI støtter oprettelsen af den europæiske forsvarsfond (EDF) under den flerårige finansielle ramme (MFF'en) for 2021-2027.

Danske virksomheder i forsvarsbranchen opererer i et EU med fravær af et reelt indre marked for forsvarsmateriel. Danmark og virksomhederne har derfor brug for, at der udvikles et åbent, effektivt og transparent marked på det forsvarsindustrielle område, som fremmer innovation og konkurrenceevne, og hvor markedsadgang for danske virksomheder sikres. Oprettelsen af en dedikeret fuldskala europæisk forsvarsfond er et vigtigt initiativ til på sigt at imødekomme dette og potentielt mindske investeringsgab i forsvarsindustrien.

Det er DI's vurdering, at EDF ikke i sig selv er det definitive svar på udfordringerne for særligt de små landes virksomheder med at få adgang til virksomheders leverandørkæder i de store lande. EDF ekskluderer således ikke nødvendigheden af at have forpligtende industrisamarbejder på tværs af landegrænser.

DI bifalder strukturelt en enkelt integreret fond, der omfatter både forskning og udvikling og baseres på en helhedsorienteret kapacitetsdrevet tilgang, der inkluderer hele den teknologiske cyklus og har fokus på sektorens særlige kendetegn. En tilgang, der giver mulighed for bedre strømning og forenkling. Det er imidlertid problematisk, grundet den stramme tidshorisont for vedtagelsen af det næste EU budget, at forordningsforslaget bliver præsenteret på et tidspunkt, hvor det ikke er muligt at høste erfaringerne fra de indledende testvinduer for henholdsvis forskning og udvikling.

Det er DI's vurdering, at den danske forsvarsindustri vilkår for at deltage i projekter under EDF er afgørende for industriens fremtidige forretningsmæssige muligheder. For at Danmark kan få et tilfredsstillende industrielt udbytte af EDF er en koordineret hjemtagsindsats afgørende samt at der sikres en mellemstatslig forankring i projekterne. Projekter under EDF'en bør derfor i udgangspunktet være efterspørgselsdrevet af medlemsstaterne, som de primære aftagere af produkterne. Det sagt, så synes der angående konkurrenceperspektivet at være et strukturelt mismatch mellem EU-Kommissionens intentioner om, at sikre konkurrenceudsatte projekter på den ene side og national medfinansiering på den anden side. Det er vanskeligt at forestille sig en situation, hvor en medlemsstat vil acceptere at medfinansiere et udviklingsprojekt uden deltagelse af den nationale industri. Dette kan skabe et kunstigt konkurrencemiljø.

DI finder det vigtigt, at der i gennemførelsen af EDF'en sikres sammenhæng og synergi med EU's politik og initiativer på andre områder, herunder Horisont Europa, EU's rumprogram og EU-initiativer inden for cybersikkerhed.

Danmark er på grund af forsvarsforbeholdet ikke med i det Europæiske Forsvarsagentur (EDA). DI støtter på den baggrund en mere direkte udførende rolle til EU-Kommissionen i gennemførelsen af EDF'en og med en tilsvarende mere marginal rolle til EDA.

Udkastet til forordningen om EDF forekommer overordnet set at være baseret på forordningsteksten om EDIDP'en. Dette er fornuftigt, da EDIDP-forordningen er et udtryk for et balanceret kompromis, hvor de største knaster i nogen grad synes inddæmmede. Imidlertid forekommer EDF-udkastet på en række punkter uhensigtsmæssig tvetydig og åbner op for en mulig fortolkning i såvel restriktiv som imødekommende retning. Dette gælder bl.a. 3. landsdeltagelse.

2. Grænseoverskridende samarbejde

Da EDF baseres på fællesfinansiering, er det afgørende vigtigt, at alle medlemsstaters industri har fair chancer for at deltage i projekter. Det er et kardinalpunkt, at store lande med en stor forsvarsindustri ikke nyder uforholdsmæssig gavn af EDF på bekostning af små lande med en forholdsmæssig lille forsvarsindustri. Det er afgørende for den danske forsvarsindustri muligheder for udbytte af EDF, at der i forordningen og i praksis sikres en reel grænseoverskridende handel og markedsadgang – med reelle muligheder for at indgå i projektkonsortier eller som underleverandører til disse. DI er tilhængere af en kontinuerlig monitorering af det grænseoverskridende samarbejde.

DI støtter kriteriet om, at mindst 3 virksomheder fra 3 medlemslande skal deltage i et projektkonsortium. Vi lægger imidlertid vægt på, at der sikres en fair og lige adgang til deltagelse for hele forsyningskæden (såvel SMV'er som Midcaps). Udgangspunktet må være, at støtte gives til de bedste projekter med de bedste projektdeltagere uanset størrelse.

3. Tredjelandsdeltagelse

Det er vigtigt at understrege, at den danske forsvarsindustri konkurrerer globalt, med en eksportprocent på over 80 og med en nogenlunde ligelig fordeling mellem Europa og USA. Det er på den baggrund vitalt, at forordningen ikke udformes på en måde, så det afskærer fra samarbejde med 3. lande og dermed udelukker virksomheder og institutioner, der ikke er ejet af EU-borgere eller lokaliseret i et EU-land. Det er hverken i Danmarks eller industriens interesse.

Der kan eksempelvis sagtens være projekter, der vil have endog ganske stor gavn af eksempelvis amerikansk deltagelse. DI foreslår derfor, at man åbner op for industri og institutioner fra lande, der har tilsvarende åbenhed for EU-baserede virksomheder og institutioners deltagelse i deres nationale forsknings- og udviklingsprogrammer. Det skal selvsagt ikke betyde, at EU-midler skal flyde til 3. lande.

EDF-tekstudkastets artikel 10 om støtteberettigede enheder kan tolkes restriktivt i forhold til netop 3. landes deltagelse sammenlignet med EDIDP-forordningen. Eksempelvis står der i artikel 10, stk. 2, at en ansøger, der er etableret i Unionen eller i et associeret land, og som kontrolleres af et ikke-associeret tredjeland eller en enhed i et ikke-associeret tredjeland, *kan* være støtteberettiget – hvis dette er nødvendigt for at nå de opstillede mål for foranstaltningen. Dette kan tolkes som en undtagelsesbestemmelse, således at 3. landsenheder eller datterselskaber af 3. landsenheder kun undtagelsesvist kan deltage i projekter i forhold til fuldt EU-ejet enheder. Dette forekommer ikke hensigtsmæssigt og giver uheldige associationer til et indadvendt og overbeskyttende EU.

4. Eksportkontrol/IPR

DI finder det afgørende, at der skabes klarhed om rammerne for eksport af produkter udviklet med finansiering fra EDF. Vi er meget bekymrede over udsigten til at eksport af produkter udviklet under EDF skal underkastes forskellige eksportkontrolregler fra de deltagende lande. Det kan i praksis gøre det nærmest umuligt at eksportere produkterne. Det vil være formålstjenligt om man udviklede fælles eksportkontrolregler for sådanne fælles udviklede produkter. Manglende ensartethed kan nemt blive den væsentligste hindring for at EU's forsvarsfond kan blive en succes. Ek-

sport til tredjelande bliver stedse vigtigere for den europæiske forsvarsindustri – ikke mindst den del af industrien, der er beliggende i mindre medlemslande uden et stort hjemmemarked, herunder Danmark.

EDF-forordningsudkastet forekommer at være betydelig mere restriktivt end EDIDP-forordningen. I udkastet til EDF-forordningen fremgår det af artikel 10, stk. 2c, at ”resultaterne af foranstaltningen forbliver hos støtte-modtageren og ikke underkastes kontrol eller begrænsninger fra ikke-associerede tredjelande ... og for en bestemt periode efter dens afslutning”. Dette kan reelt set begrænse eksport til både et moderselskab i et tredjeland (inklusive intellektuelle ejendomsrettigheder), men også en generel eksport af det pågældende EDF-produkt til tredje-lande.

DI ser ligeledes udfordringer med forordningsudkastets afsnit 2, artikel 22 om ejendomsret til resultaterne (forskning). I denne artikel pålægger EU-Kommissionen en begrænsning i forhold til transfer af ejendomsretten og licenser til tredjelande, hvis det måtte stride imod EU's forsvars- og sikkerhedsinteresser. På den ene side indskrænker det medlemsstaternes suveræne nationale kompetence til at udføre eksportkontrol¹. På den anden side kan bestemmelsen negativt påvirke industriens konkurrenceevne. Dette dels ved at der pålægges et ekstra lag af eksportkontrol, som øger de administrative byrder for virksomhederne og dels ved at hæmme eksportmuligheder, idet eksport af teknologiprodukter ofte og i stigende grad kræver licenser.

Som minimum bør det overvejes, at sætte en tidsgrænse for EU-Kommis-sionens kompetence til at udføre kontrol med eksport og transfer af produkter udviklet under EDF.

5. *PESCO*

Forslaget om, at aktiviteter der finder sted i konteksten af ”Permanent Structured Cooperation (PESCO), skal kunne opnå forhøjet finansierings-sats er efter DI's opfattelse ikke i dansk interesse. Forsvarsforbeholdet udelukker, at Danmark kan indgå i PESCO arrangementer, hvor kapacitetsområder og projekter mv. defineres.

Det synes endvidere uklart, hvordan PESCO-projekter med substantiel national finansiering fra de deltagende medlemsstater, kan konkurrence-udsættes når de bringes ind i regi af EDF. Danske virksomheder vil formentlig ikke få adgang til projekter, andre lande gennemfører under PESCO eller når de bringes i spil under EDF.

En udelukkelse fra en fælles udvikling af fremtidens militære kapaciteter i regi af PESCO kan have vidtrækkende konsekvenser for den danske forsvars- og sikkerhedsindustris fremtidige muligheder på ikke blot det europæiske men også det globale marked, da disse er uadskillelige.

DE

DE hilser Kommissionens forslag velkommen og ser positivt på, at EU fremmer en mere konkurrencedygtig og integreret forsvarsindustri.

DE støtter at Kommissionen finansierer projekter, som svarer til de prioriteter, som EU-landene har vedtaget som led i den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik og i andre regionale og internationale organisationer såsom NATO.

I forhold til de foreslåede aktiviteter er det centralt, at der fokuseres på hele kæden af aktiviteter ift. forsvarsmateriel – fra udvikling over køb til vedligeholdelse. DE lægger vægt på at danske virksomheder kan få adgang til at levere varer og ydelser i hele denne kæde af aktiviteter.

Det angives også, at Den Europæiske Forsvarsfond skal supplere andre EU-programmer, især det budget på 6,5 mia. EUR, der øremærkes i Connecting Europe-faciliteten, for at styrke EU's strategiske transportinfrastrukturer, så de bliver egnede til militær mobilitet, og det nye program for forskning og innovation på 100 mia. EUR, Horisont Europa. DE støtter at man tilstræber synergier med disse områder i videst mulige omfang.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget behandles i rådsarbejdsgruppen "Friends of the Presidency on the European Defence Fund". Den indledende tekniske gennemgang af forslaget i rådsarbejdsgruppen blev igangsat i juli 2018 og man forventer, at kunne nå til en delvis generel indstilling i november 2018. Forhandlingerne ventes at kredse om de samme emner som under de forberedende programmer (EDIDP og PADR), hvor medlemsstaterne generelt har været positive overfor fondens formål og principper. Det må derfor også forventes, at forhandlingerne kan gå relativt hurtigt.

På baggrund af de indledende tekniske forhandlinger forventes det, at forhandlingerne særligt vil omhandle fondens finansiering, tredjelandsskøtters deltagelsesmuligheder, støtteberettigede enheder og foranstaltninger herunder tildelingskriterier, deling og beskyttelse af fortrolig information og immaterielle rettigheder samt forhold vedrørende ejerskabsoverførsler relateret til de udviklede teknologier og produkter.

Særligt spørgsmålet om involvering af tredjelande kan forventes at være genstand for uenighed idet en række medlemsstater påpeger at fonden skal komme europæisk ejede virksomheder til gode og at der derfor bør anlægges en meget restriktiv linje overfor involvering af tredjelande.

Endeligt tager en række medlemsstater forbehold for budgettet som forhandles andetsteds.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringens støtter overordnet ambitionen om at øge mulighederne for, at EU kan bidrage til at håndtere Europas sikkerhedsudfordringer. På det grundlag støtter regeringen forslaget om en europæisk forsvarsfond, fordi den kan være med til at løse grænseoverskridende udfordringer på EU's forsvarsmarked og frembringe nye militære kapaciteter, der understøtter et stærkt Europa. Begge dele er i Danmarks interesse og i tråd med forsvarsforligets fokus på at styrke Forsvarets samarbejde med industrien og forskningsinstitutioner om militærteknologisk forskning og udvikling.

Regeringen lægger vægt på, at udgiftsniveauet i EU's næste MFF samlet set holdes på 1 pct. af EU's BNI, og at alle EU-budgettets udgifter skal afholdes inden for dette loft. Inden for den ramme er det regeringens holdning, at der skal ske en indholdsmæssig omprioritering af EU's udgifter, så EU-budgettet i højere grad målrettes EU-merværdiskabende tiltag, herunder bl.a. vækst- og konkurrenceskabende initiativer og excellencebaseret forskning. Herudover lægger regeringen vægt på, at drøftelser vedrørende **Den Fælles Forsvarsfond** ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1 pct. af EU's BNI.

Desuden lægger regeringen vægt på, at udviklingen af EU's forsvars- og sikkerhedspolitik bør ske i komplementaritet med og uden unødvendig duplikation af NATO, bl.a. gennem fokus på interoperabilitet af produkterne gennem fælles standarder. Vedrørende fondens indretning lægger regeringen vægt på, at dens overordnede fokus på konkurrenceevne fastholdes, at tredjelandsaktører på baggrund af individuelle sikkerhedsvurderinger kan deltage i konsortier på sikre og rimelige vilkår uden at modtage EU-støtte, og at fonden generelt understøtter effektiv integration af forsyningskæder på tværs af landegrænser **og uafhængige retlige enheder** via relevante konditionalitetskrav, bedømmelseskriterier og økonomiske incitamenter.

Regeringen vil arbejde for, at Danmark og danske virksomheder får størst muligt udbytte ud af fonden. Konkret vil regeringen arbejde for, at fonden etableres med enkle, attraktive og realistiske rammer for grænseoverskridende konsortiedannelse med særlig vægt på mulighederne for SMV'er samt

størst mulig strategisk og administrativ konsistens i fondens forsknings- og udviklingsfokus. For at understøtte enkel administration og bred deltagelse i fonden vil regeringen også arbejde for, at klassifikationsgraden af fortrolige oplysninger generelt holdes på lavest forsvarlige niveau, og at kommercialisering af teknologier og produkter udviklet i regi af fonden ikke underlægges unødige restriktioner ud over beskyttelsen af forsvars- og sikkerhedsinteresser.

Regeringen er positivt indstillet over for den foreslåede integrerede tilgang, der øger muligheden for synergi mellem forskning og udvikling og dermed fondens relevans for såvel industri som forskningsmiljøer. I den sammenhæng støtter regeringen også, at fonden etableres og gennemføres separat fra EU's næste rammeprogram for forskning og innovation (Horizon Europe) med fokus på at undgå unødigt overlap med fonden og sikre gensidig inspiration mellem civil og forsvarsrelateret forskning. Desuden støtter regeringen, at fondens materielle prioriteter omfatter cyberforsvar og generelt fastlægges via medlemsstaters efterspørgsel og kan omfatte opgradering af eksisterende forsvarsmateriel, der ikke kontrolleres af tredjelande eller enheder herfra, samt militær videreudvikling af civile produkter og teknologier (spin-in).

Regeringen vil understøtte muligheden for interessetilkendegivelser fra danske uafhængige eksperter til udnævnelse af Kommissionen med henblik på at bistå Kommissionen med evaluering af forslag til projekter.

Regeringen er opmærksom på, at opfindelser og patentansøgninger vedrørende krigsmateriel af betydning for rigets sikkerhed fortsat behandles i overensstemmelse med lov om hemmelige patenter.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Udvalget er blevet forelagt relaterede sager vedrørende PADR, EDIDP og Kommissionens meddelelser om hhv. en europæisk forsvarshandlingsplan og om oprettelse af en europæisk forsvarsfond.

Erhvervsministeren forlagde EDIDP til forhandlingsoplæg den 6. oktober 2017.

Forslag til forordning om implementering af topdomænenavnet .eu og dets funktion (KOM (2018) 231)

Revideret notat. Ændringer i forhold til opdatering af grund- og næringsnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 13. juni 2018 er fremhævet med fed/kursiv.

1. Resumé

Kommissionen fremsatte den 27. april 2018 forslag til forordning om implementering af topdomænenavnet .eu og dets funktion og om ophævelse af forordning (EF) nr. 733/2002 og Kommissionens forordning (EF) nr. 874/2004 (KOM (2018) 231).

Formålet med forslaget er at sikre, at .eu fortsat er et attraktivt og velfungerende topdomænenavn, der fremmer det digitale indre marked og europæiske virksomheders og borgeres muligheder for e-handel samt bidrager til skabelsen af en fælles europæisk identitet online. Med forslaget ophæves utidssvarende bestemmelser, og der tilvejebringes en mere enkel regulatorisk ramme, der fastsætter de overordnede principper for administrationen af .eu-topdomænet.

Forslaget forventes at have positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet det vil gøre det nemmere og enklere for borgere og virksomheder at registrere et .eu-domænenavn og dermed styrke EU's digitale indre marked.

Regeringen støtter generelt Kommissionens forslag, idet det vurderes at mindske administrative byrder og sikrer, at .eu-topdomænenavnet forvaltes på baggrund af interessentinddragelse og international bedste praksis, herunder via etableringen af Rådet for .eu-interessenter. Regeringen vil imidlertid arbejde for, at hensynet til sikkerhed og stabilitet i højere grad afspejles i forslaget samt at administratoren for .eu skal være et nonprofitselskab, og at et eventuelt overskud i højere grad skal komme internetsamfundet til gode.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte den 27. april 2018 forslag til forordning om implementering af topdomænenavnet .eu og dets funktion. (KOM(2018) 231). Forslaget erstatter Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 733/2002 af 22. april 2002 om implementering af topdomænet .eu samt Kommissionens Forordning (EF) nr. 874/2004 af 28. april 2004 om generelle retningslinjer

for implementeringen af topdomænet .eu og dets funktioner samt principperne for registrering. Forslaget er oversendt i dansk sprogversion den 22. maj 2018.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 172, som omhandler procedure for vedtagelse af foranstaltninger og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Den eksisterende .eu-regulering blev vedtaget i 2002, og formålet var at etablere et nyt fælles europæisk topdomænenavn med tilhørende infrastruktur. Siden dengang er der sket store forandringer på det digitale område, herunder på domænenavnsområdet – både juridisk, teknisk og sikkerhedsmæssigt. I 2017 gennemførte Kommissionen en evaluering af reglerne, og på baggrund af denne konkluderede Kommissionen, at det er nødvendigt med en revision af reglerne. Revisionen skal sikre, at .eu fortsat er attraktivt og sikkert, og at det kan konkurrere på markedet. Samtidig skal revisionen sikre, at forvaltningen af topdomænenavnet baseres på EU's værdier og international bedste praksis på området.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at sikre, at .eu fortsat er et attraktivt og velfungerende topdomænenavn, der medvirker til at fremme det digitale indre marked og europæiske virksomheders og borgeres muligheder for e-handel samt bidrager til skabelsen af en fælles europæisk identitet online.

Forslaget vedrører et hovedsageligt teknisk og sektorspecifikt område, der relaterer sig til domænenavsindustrien og til administrationen af .eu-topdomænet.

Med forslaget ønsker Kommissionen at ophæve utidssvarende bestemmelser, og i stedet tilvejebringe en mere enkel regulatorisk ramme, der fastsætter de overordnede principper for administrationen af .eu-topdomænet. Dette omfatter bl.a., hvem der kan tildeles et .eu-domænenavn, principper for topdomæneadministratorens virke, registrering af domænenavne, klageprocedure og udpegelse af topdomæneadministrator samt tilsyn.

De mere detaljerede administrative og tekniske krav til topdomæneadministratoren vil fremover blive fastsat i den aftale, der indgås mellem Kommissionen og administratoren af .eu. Dette muliggør bl.a., at topdomæneadministratoren hurtigere vil kunne indføre nye internationale tekniske standarder, herunder for sikkerhed.

Med forslaget gives Kommissionen via gennemførelsesretsakter hjemmel til dels at kunne reservere og blokere domænenavne under .eu-topdomænenavnet, som medlemsstater måtte ønske, dels at kunne fastsætte kriterierne og procedurerne for udpegning af administratoren for .eu-topdomænenavnet. Implementeringen af gennemførelsesretsakterne vil ske gennem komitéproceduren i henhold (EU) 182/2011, hvormed medlemsstaterne er med til at kontrollere Kommissionens udøvelse af beføjelserne.

De vigtigste tiltag i forslaget er følgende:

Registreringsberettigelse

Med forslaget lempes kriterierne for, hvem der kan registrere et domænenavn under .eu, således at EU-borgere, som bor uden for EU, fremover også kan registrere et .eu-domænenavn. For fortsat at sikre tilknytning til EU skal juridiske personer dog stadig være etableret i EU for at kunne få registreret et .eu-domænenavn.

Reservering af domænenavne

Forslaget indebærer bl.a., at EU-medlemsstaterne kan meddele navne/termer, der har geografisk eller geopolitisk relevans for den pågældende medlemsstat til Kommissionen og som i henhold til national lovgivning ikke må registreres som domænenavn under .eu.

Forslaget giver Kommissionen hjemmel til at vedtage de af medlemsstaterne fremsendte lister over reserverede navne i henhold til undersøgelsesproceduren for gennemførelsesretsakter i medfør af (EU) 182/2011.

Herudover kan Kommissionen anmode administratoren om at tildele domænenavne under .eu til Kommissionen, som skal bruges af EU's institutioner og organer.

Udpegelse af topdomæneadministrator

Forslaget giver Kommissionen hjemmel til fortsat at stå for udpegelsen af administratoren af .eu. Udpegelsesproceduren vil blive fastlagt i gennemførelsesretsakter i henhold til beslutningsproceduren i (EU) 182/2011, hvori Kommissionen bemyndiges til at foretage ikke-væsentlige tekniske ændringer og tilpasninger til lovgivningen efter behandling i et embedsmandsudvalg. Tildelingen til at administrere .eu vil være tidsbegrænset og vil kunne fornyes.

Topdomæneadministratorens forpligtelser

Med den nye forordning er der ikke længere et eksplicit krav om, at topdomæneadministratoren skal være en nonprofitorganisation. Det fremgår imidlertid, at topdomæneadministratoren må opkræve gebyrer, der er direkte forbundet med omkostningerne. Med de gældende regler tilfalder et eventuelt overskud fra registrering af .eu-domænenavne EU's budget. Kommissionens

branchehøring viste bl.a. et ønske om, at et eventuelt overskud skal komme EU's internetbrugere til gode, herunder gennem støtte til aktiviteter inden for EU's prioriteter på området for internet*forvaltning*.

Rådet for .eu-interessenter

Med forslaget vil Kommissionen etablere et såkaldt multistakeholderråd med deltagelse af repræsentanter fra det europæiske internetsamfund i bred forstand, herunder fra erhvervslivet, det tekniske miljø, internationale organisationer, civilsamfundet, den akademiske verden og EU's medlemsstater. Kommissionen vil udpege medlemmerne på baggrund af en åben og gennemsigtig proces.

Rådets hovedopgaver bliver at assistere og rådgive Kommissionen, herunder kan Rådet udtale sig om forvaltningen, organisationen og administrationen af .eu-topdomænet samt rådgive Kommissionen om forhold relateret til tilsynet af administratoren af .eu.

Tilsyn

Kommissionen skal i medfør af forslaget fortsat føre tilsyn med administratoren af .eu-topdomænet. Tilsynet vil som noget nyt skulle ske med rådgivning fra Rådet for .eu-interessenter. Hensigten er, at forvaltningen af .eu i højere grad afspejler Kommissionens ønske om øget interessentinddragelse og international bedste praksis på området.

WHOIS-databasen

Forslaget indebærer, at topdomæneadministratoren fortsat skal opretholde en database med relevante oplysninger om bl.a., hvem der har registreret et specifikt domænenavn under .eu-topdomænenavnet – den såkaldte WHOIS-database. WHOIS-databasen skal forvaltes i overensstemmelse med reglerne i den generelle databeskyttelsesforordning.

Nye forretningsmodeller og fair konkurrence

Med forslaget lempes den lovgivningsmæssige begrænsning overfor administratoren af .eu om at sælge .eu-domænenavne. På den måde kan topdomæneadministratoren fremover under forudsætning af, at der sikres en fair konkurrence i forhold til de øvrige registratorer på markedet, selv blive registrator (forhandler) og sælge .eu-domænenavne. Hvis man i dag ønsker at registrere et domænenavn under .eu (fx Erhvervsstyrelsen.eu), skal dette ske via en registrator, der er akkrediteret af topdomæneadministratoren. Ifølge Kommissionen vil man med forslaget i højere grad understøtte nye forretningsmodeller, og sikre, at .eu kan konkurrere på lige fod med andre topdomænenavne.

Forslaget betyder, at borgere og virksomheder vil kunne registrere et .eu-domænenavn direkte hos administratoren af .eu. Endvidere vil topdomæneadministratoren via egne kampagner mere effektivt kunne erhverve nye brugere

af .eu. Dette særligt steder, hvor .eu endnu ikke er så udbredt, idet registratorer på tværs af EU's medlemsstater i dag i varierende grad promoverer .eu-topdomænet. Rammerne for registrering af domænenavne direkte hos administrator af .eu fastsættes i kontrakten mellem administratoren og Kommissionen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294) medlovgiver.

Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Udvalg om Industri, Forskning og Energi (ITRE). Der foreligger endnu ikke en udtalelse om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen redegør for, at reguleringen af .eu-topdomænet ligger inden for EU's kompetenceområde og således ikke kan delegeres til medlemsstaterne. .eu-topdomænenavnet har ifølge Kommissionen per definition en grænseoverskridende dimension og bruges som et fælles symbol for de europæiske borgeres, institutioners og virksomheders identitet online.

Kommissionen anfører videre, at ansvaret for udarbejdelse af politikker for .eu ligger hos den Europæiske Union, som har fået topdomænet tildelt, og at lovgivningsmæssige tiltag, herunder tilsyn og udarbejdelse af styringsmekanismer mv., ikke effektivt og i tilstrækkelig grad kan opnås på medlemsstatsniveau.

Regeringen vurderer på det foreliggende grundlag, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet .eu-topdomænenavnet er blevet tildelt den Europæiske Union, og administration og håndhævelse af reglerne mest effektivt vil ske på EU-niveau med inddragelse af internetsamfundet i EU.

6. Gældende dansk ret

Topdomænet .eu er ikke reguleret af dansk lovgivning.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget har ikke konsekvenser for de nationale regler på området, da nationale landekodetopdomænenavne som fx .dk og .se administreres i henhold til relevante nationale regler. I Danmark reguleres administrationen af .dk gennem Lov om internetdomæner (LOV nr. 164 af 26. februar 2014).

Forslaget vedrører et hovedsageligt teknisk og sektorspecifikt område, der relaterer sig til domænenavnsindustrien og til administrationen af .eu-topdomænet.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget forventes ikke at få statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget må forventes at medføre positive samfundsøkonomiske konsekvenser, og understøtter det digitale indre marked og en fælles europæisk onlineidentitet, når flere EU-borgere kan registrere et .eu-domænenavn.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Det vurderes, at den foreslåede forenkling af de juridiske rammer og teknikken i relation til .eu-topdomænenavnet kan medføre administrative lettelser for de virksomheder, som gør brug af domænet.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget vurderes ikke at have konsekvenser for beskyttelsesniveauet eller andre konsekvenser for Danmark.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist den 9. maj 2018. Der er modtaget høringssvar fra Dansk Industri (DI).

DI gør ud fra en sikkerhedsbetragtning opmærksom på, at der i det videre arbejde med registreringsprocessen skal vægtes valide identifikationsprocedurer af registranten f.eks. med inspiration i, hvad DK-Hostmaster med stor succes har indført, hvilket har medført et fald i falske hjemmesider under .dk-domænenavnet. Der vil være et lignende behov for at beskytte .eu-domænenavnet mod misbrug.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Rådets arbejdsgruppe har haft en første drøftelse af forslagets bestemmelser. Drøftelsen viste en meget bred tilslutning til forslaget og opbakning til det østrigske formandskabs ønske om en hurtig vedtagelse.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt et sikkert, stabilt og åbent internet, der forvaltes på baggrund af bred inddragelse af interessenter.

Regeringen støtter derfor Kommissionens forslag, som indeholder tiltag, der skal sikre et fortsat attraktivt .eu-topdomæne til gavn for europæiske forbrugere og virksomheder.

Regeringen støtter ligeledes en forenkling af den regulatoriske ramme for .eu, der kan medføre administrative lettelser for Kommissionen og administratoren af .eu.

Desuden er regeringen positiv over for tiltag, der giver europæiske statsborgere, som bor uden for EU, mulighed for fremover at få et .eu-domænenavn, således at så mange EU-borgere og -virksomheder som muligt kan få gavn af et .eu-domænenavn.

Endelig støtter Regeringen, at der etableres et råd for .eu-interessenter, der skal rådgive Kommissionen om forhold, der vedrører administrationen af .eu-topdomænet

Regeringen har tillige fokus på at sikre, at internettet er sikkert og stabilt, og regeringen vil derfor arbejde for, at det af forslaget tydeligere fremgår, at sikkerhed og stabilitet er bærende principper for så vidt angår administrationen af .eu. Endvidere vil regeringen arbejde for, at administratoren af .eu skal være et non-profitselskab, og at et eventuelt overskud vil komme *EU's internetbrugere* til gode.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grund- og nærhedsnotat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 13. juni 2018.

Konkurrenceevnetjek: Den regionale dimension af konkurrenceevnepolitikken

Nyt notat

1. Resumé

Rådet (konkurrenceevne) vil drøfte det såkaldte konkurrenceevnetjek.

Konkurrenceevnetjekket ventes at fokusere på, hvordan regionale økonomiske og sociale uligheder påvirker EU-landenes overordnede konkurrenceevne.

Formålet med konkurrenceevnetjekket er dels at skabe en mere åben og spontan debat i Rådet og dels at give rådsmøderne et mere horisontalt tværgående præg.

2. Baggrund

Det nuværende østrigske formandskab har sat det såkaldte konkurrenceevnetjek på dagsordenen rådsmødet (konkurrenceevne) den 27. september 2018 til drøftelse.

Konkurrenceevnetjekket indebærer for det første, at Rådet – på baggrund af en præsentation fra Kommissionen – drøfter den generelle økonomiske udvikling i EU og konkurrenceevnen. Derudover kan ministrene diskutere konkrete sager på tværs af alle politikområder, der ventes at have væsentlige konsekvenser for EU's konkurrenceevne.

Debatforummet blev indført ved rådsmødet (konkurrenceevne) den 1. oktober 2015 og er generelt blevet godt modtaget af medlemsstaterne.

Det ventes, at konkurrenceevnetjekket på rådsmødet den 27. september 2018 vil omhandle, hvordan økonomiske og sociale regionale uligheder påvirker EU-landenes konkurrenceevne.

Udgangspunktet for drøftelsen ventes at være, at produktivitetsvækst er afgørende for vækst på lang sigt. Samtidig har de mest produktive regioner, der ofte indeholder storbyer og hovedstæder, oftest højere produktivitetsvækst end mindre produktive regioner. Det skyldes bl.a., at de mest produktive regioner gør brug af mere avanceret teknologi end mindre konkurrencedygtige regioner, og at der er en lav grad af teknologioverførsel fra de mest produktive regioner til de mindre produktive. Forskellene i produktivitetsvækst vil på længere sigt øge uligheden mellem regionerne, hvilket mindsker sammenhængskraften både imellem og internt i medlemslande.

Omvendt er der ifølge Kommissionen evidens for, at produktivitetsvæksten i medlemslandene vil være højere og mere robust, hvis man formår at løfte produktivitetsvæksten i de regioner, som sakker bagud. Der vil derfor være et stort potentiale i at løfte mindre produktive regioner.

3. Formål og indhold

Formålet med konkurrenceevnetjekket er dels at skabe en mere åben og spontan debat i Rådet (konkurrenceevne) og dels at give Rådet et mere tværgående indblik i de problemstillinger og sager, der har væsentlig betydning for konkurrenceevnen i EU.

Kommissionen ventes at indlede konkurrenceevnetjekket med en præsentation af den regionale dimension af konkurrenceevnepolitikken. Der ventes ikke at være skriftlige diskussionsoplæg forud for drøftelsen. Ministrene forventes derfor at reagere på præsentationerne med korte, spontane indlæg.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Konkurrenceevnetjekket har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Konkurrenceevnetjekket har ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Konkurrenceevnetjekket har ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet, eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen skal ikke sendes i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Generelt har de øvrige lande været positive over for konkurrenceevnetjekket som debatform.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er enig i, at Rådet (konkurrenceevne) bør spille en vigtig rolle i forhold til at fremme EU's indre marked og i forhold til at forbedre konkurrenceevnen generelt.

Regeringen støtter en mere åben og spontan drøftelse af den generelle økonomiske udvikling i EU og konkurrenceevnen på tværs af alle politikområder under hensyntagen til arbejdsfordelingen i Rådet.

Regeringen er generelt positiv overfor, at Kommissionen vil øge fokus på, hvad regionale produktivitetsforskelle betyder for konkurrenceevnen og hvordan man kan mindske denne forskel. Dette fokus ligger i tråd med regeringens fokus på at skabe vækst og udvikling i hele Danmark.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Konkurrenceevnetjekket blev senest forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. maj 2018 forud for rådsmødet den 28. maj. 2018.

Gentænkning af Europas industri: Kunstig intelligens og Robotteknologi

Nyt notat

1. Resumé

Som led i strategien for det digitale indre marked har Europa-Kommissionen den 25. april 2018 fremsat en meddelelse om retningen for det fremtidige arbejde med kunstig intelligens i Europa. Det forventes, at Kommissionens præsentation på rådsmødet (konkurrenceevne) den 27. september 2018 vil være en status for opfølgning på meddelelsen. Sagen er derudover sat på dagsordenen for rådsmødet til politisk drøftelse.

Dertil har Kommissionen den 6. juni 2018 fremsat et forslag til forordning om programmet for et digitalt Europa under EU's flerårige finansielle ramme for 2021-2027 (MFF). I udspillet lægger Kommissionen op til at afsætte ca. 2 mia. euro til udbredelsen af kunstig intelligens i Europa over perioden.

Regeringen hilser meddelelsen om kunstig intelligens velkommen og er generelt positivt stemt over for Kommissionens foreslåede tilgang til området. Regeringen støtter endvidere Kommissionens ambition om at lave en koordineret plan for arbejdet med kunstig intelligens, herunder investeringer i forskning og uddannelse på tværs af EU med henblik på at sikre EU et forspring på globalt plan.

Regeringen er i udgangspunktet positiv over for den finansiering, der er blevet foreslået i forbindelse med Kommissionens fremlæggelse af MFF'en for 2021-2027. Det er dog under forudsætning af, at medlemsstaterne får indflydelse på den konkrete udmøntning af midlerne.

2. Baggrund

EU-Kommissionen offentliggjorde den 25. april 2018 meddelelsen ”Kunstig intelligens for Europa” (KOM(2018) 237), som foreslår en trestrengt strategi for EU's tilgang til kunstig intelligens.

Meddelelsen kom som opfølgning på Kommissionens tidligere meddelelse ”En strategi for et digitalt indre marked i EU” fra maj 2015 samt midtvejs-evalueringen af strategien fra maj 2017.

Den 6. juni 2018 fremsatte Kommissionen forslag til forordning om programmet for et digitalt Europa under EU's flerårige finansielle ramme for 2021-2027 (MFF). I udspillet lægger Kommissionen op til at afsætte ca. 9

mia. til det digitale område og herunder ca. 2 mia. euro til udbredelsen af kunstig intelligens i Europa over perioden.

3. Formål og indhold

Kommissionen forventes at give en status for opfølgningen på meddelelsen om kunstig intelligens. Formålet med meddelelsen er at præsentere Kommissionens indledende vision for en koordineret indsats for at fremme kunstig intelligens i EU. Visionen går under overskriften: *"Et europæisk initiativ om kunstig intelligens"* og har følgende tre mål:

a. Øgede investeringer og bedre adgang til data

Kommissionen ønsker at styrke den teknologiske og industrielle kapacitet samt anvendelsen af kunstig intelligens i EU. Dette indebærer øgede investeringer i forskning og innovation samt bedre adgang til data.

b. Forebygge socioøkonomiske udfordringer

Kommissionen ønsker at forebygge socioøkonomiske udfordringer ved bl.a. at tilskynde medlemsstaterne til at opkvalificere sin arbejdsstyrke og støtte omstilling på arbejdsmarkedet med udgangspunkt i den europæiske søjle for sociale rettigheder.

c. Sikring af en passende etisk og retlig ramme

Kommissionen vil primo 2019 fremlægge etiske retningslinjer vedrørende udviklingen og anvendelsen af kunstig intelligens. Disse retningslinjer vil blive udarbejdet på grundlag af EU's charter om grundlæggende rettigheder, og der vil blive taget hensyn til bl.a. principperne for databeskyttelse og gennemsigtighed. Derudover vil der blive bygget videre på arbejdet i Den Europæiske Gruppe vedrørende Etik inden for Naturvidenskab og Ny Teknologi. Alle relevante interessenter vil blive samlet i en europæisk alliance vedrørende kunstig intelligens ("European AI Alliance") og inddraget i udarbejdelsen af de etiske principper.

Derudover forventes Kommissionen at give en status på arbejdet med det digitale program under MFF'en for 2021-2027. Det overordnede formål med programmet er at understøtte den digitale omstilling af de europæiske økonomier og samfund til gavn for borgere og virksomheder. Programmet skal styrke EU's kapaciteter på nøgleområder inden for digitale teknologier gennem en storstilet udrulning og anvendelse af digitale tjenester og teknologier inden for den private sektor og områder af offentlig interesse.

Programmet har en samlet ramme på 9,194 mia. euro for perioden 2021-2027 i løbende priser, som er fordelt på følgende fem områder: højtydende databe-

handling (supercomputere), kunstig intelligens, cybersikkerhed og tillid, højt-udviklede digitale færdigheder samt udrulning og brug af digital kapacitet og interoperabilitet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant.

Økonomiske konsekvenser

Ikke relevant.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Ikke relevant.

8. Høring

Sagen skal ikke sendes i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Kommissionens meddelelse om kunstig intelligens er allerede blevet hilst velkommen af mange medlemsstater. Desuden underskrev 25 ud af 28 medlemsstater (herunder Danmark) Kommissionens erklæring om øget samarbejde inden for kunstig intelligens den 10. april 2018 i forbindelse med Digital Day II i Bruxelles. Denne erklæring afspejler i store træk indholdet i meddelelsen. Det er derfor forventningen, at der vil være bred støtte til den retning, som udstikkes med meddelelsen.

Kommissionens udspil til et program for et digitalt Europa under EU's flerårige finansielle ramme for 2021-2027 er blevet positivt modtaget af de andre

medlemsstater. Behandlingen af udspillet er dog fortsat på et indledende stadium, og det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at give en mere detaljeret oversigt over de forskellige landes positioner.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser meddelelsen om kunstig intelligens velkommen og er generelt positivt stemt over for Kommissionens foreslåede tilgang til området. Regeringen støtter endvidere Kommissionens ambition om at lave en koordineret plan for arbejdet med kunstig intelligens, herunder investeringer i forskning og uddannelse på tværs af EU med henblik på at sikre EU et forspring på globalt plan.

Regeringen mener, at meddelelsen er i overensstemmelse med de større linjer i regeringens strategi for Danmarks digitale vækst, der udkom i januar 2018, og som der blev indgået politisk aftale om i februar samme år. Dette gælder særligt i forhold til Digital Hub Denmark, hvor der er et stort fokus på at understøtte anvendelse af kunstig intelligens i dansk erhvervsliv.

Regeringen er positiv over for fokus på dataetik og standarder som en ramme for arbejdet med kunstig intelligens.

Regeringen er i udgangspunktet positiv overfor den finansiering der er blevet foreslået i forbindelse med Kommissionens fremlæggelse af MFF'en for 2021-2027, under forudsætning af at medlemsstaterne får indflydelse på den konkrete udmøntning af midlerne.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.